

Je bent (bijna) 18 jaar!

**Wat regel je?
En hoe doe je dat?**

Je bent (bijna) 18 jaar!

Rond je 18e verandert er best veel. Je wordt dan officieel volwassen. Dat betekent dat je meer vrijheid krijgt en het betekent ook meer verantwoordelijkheden.

Hulp vragen

Je ouder(s)/verzorger(s) kunnen je bij (financiële) beslissingen helpen. Je kunt ook altijd hulp vragen aan je mentor of Stichting MEE.

Onderhoudsplichtig

Je ouder(s)/verzorger(s) blijven tot je 21e onderhoudsplichtig. Dat betekent dat zij moeten zorgen voor basisdingen zoals eten, kleding en een plek om te wonen.

Stichting MEE

MEE is een organisatie die mensen helpt om mee te doen in de samenleving. Je kunt er bijvoorbeeld terecht met vragen over school, werk, zelfstandig wonen, gezondheid, sporten en het omgaan met regels en geld.

Kijk op www.mee.nl/faq voor de veelgestelde vragen.

Rietland College

Rietvoornlaan 5
2132 PG Hoofddorp
(023) 561 21 36
info@rietlandcollege.nl
www.rietlandcollege.nl

Als je 18 wordt...

Volwassen

Als je 18 wordt, ben je volgens de wet volwassen. Dat is een grote verantwoordelijkheid. Dat betekent:

- ✓ Je mag stemmen
- ✓ Je moet je eigen zorgverzekering regelen
- ✓ Je kunt toeslagen aanvragen
- ✓ Je mag zelf contracten afsluiten
- ✓ Je bent zelf verantwoordelijk voor schulden

Je kunt altijd hulp vragen

En in deze folder hebben we een aantal dingen voor je op een rijtje gezet.

In deze folder

Belangrijke geldzaken	4
Bankrekening	4
DigiD	4
Zorgverzekering	5
Zorgtoeslag	5
Tegemoetkoming Scholieren	6
Sparen	6
Reclame	6
Maak geen schulden	7
Wonen & op jezelf gaan	8
Inschrijven voor een kamer of huurwoning	8
Wonen kost geld	8
Huurtoeslag	9
Aan het werk	10
Reguliere arbeid	10
Dagbesteding	11
Verder leren	12
Middelbaar beroepsonderwijs (mbo)	12
Beroeps Opleidende Leerweg (BOL)	13
Beroeps Begeleidende Leerweg (BBL)	13
Nazorg	14
Het Rietland College helpt	14
Handige links	14

Belangrijke geldzaken

Bankrekening

Je hebt een eigen bankrekening nodig voor bijna alles: salaris, toeslagen, rekeningen, zorgverzekering en nog veel meer.

Bankrekening openen

Je kunt een bankrekening openen bij verschillende banken. Dat kan online of bij een bankkantoor in je buurt.

DigiD

Je hebt een DigiD nodig om te kunnen inloggen op websites van de overheid. Of voor dingen die heel persoonlijk zijn, zoals:

- de gemeente
- het UWV
- de Sociale Verzekeringsbank
- de politie
- de Belastingdienst
- het ziekenhuis
- de apotheek
- de zorgverzekering

Wat is DigiD?

DigiD betekent Digitale Identiteit. Het is een soort online paspoort waarmee de overheid zeker weet dat jij het bent.

DigiD aanvragen

- Op de website digid.uabc.nl (geen www!) wordt uitgelegd wat DigiD is en hoe je het kunt aanvragen.
- Meteen aanvragen: www.digid.nl

Zorgverzekering

Als kind ben je meeverzekerd met je ouder(s)/ verzorger(s). Dat verandert als je 18 wordt. Binnen één maand na je 18e verjaardag moet je zelf een zorgverzekering afsluiten.

Dit moet je weten:

- Het afsluiten van een zorgverzekering is verplicht.
- Je moet hier maandelijks een bedrag voor betalen.
- Het basispakket is verplicht.
- Extra pakketten mag je zelf kiezen.
- Kosten: gemiddeld €130 per maand.
- Soms kun je korting krijgen via een jongerenpakket.

Filmpje met meer informatie

Scan de QR-code met je telefoon. Het filmpje in de link vertelt je hoe de basiszorgverzekering werkt.

Website met meer informatie

Of ga naar uitlegzorgverzekering.nl waar Steffie je laat zien hoe de basisverzekering werkt. Moeilijke begrippen zoals eigen risico, eigen bijdrage en zorgtoeslag legt ze stap voor stap en met leuke voorbeelden uit.

Zorgtoeslag

Een zorgverzekering kost maandelijks heel wat geld. Soms betaalt de overheid een deel van de kosten. Dit noemen we zorgtoeslag.

Wat je moet weten:

- Je ontvangt deze toeslag op je bankrekening.
- De hoogte van de zorgtoeslag hangt af van je inkomen.

Zorgtoeslag aanvragen

Zorgtoeslag kun je aanvragen bij de belastingdienst.

Scan de QR-code met je telefoon. De link brengt je naar de website van de belastingdienst. Daar kun je alles vinden over zorgtoeslag.

Belangrijke geldzaken

Tegemoetkoming Scholieren

Je ouder(s)/verzorger(s) konden je (school)kosten altijd betalen uit de kinderbijslag en het kindgebonden budget. Na je 18e krijgen zij dat geld niet meer.

Ben je 18 en zit je nog bij ons op school?

Dan kom je in aanmerking voor een tegemoetkoming scholieren.

- Dit is geen lening, maar een gift.
- Je hoeft het geld dus niet terug te betalen.
- Een tegemoetkoming scholieren moet je zelf aanvragen.
- Je krijgt het geld van de tegemoetkoming op je bankrekening.

Tegemoetkoming Scholieren aanvragen

Je kunt dit aanvragen bij de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO).

Scan de QR-code met je telefoon.
De link brengt je naar de website van DUO.
Daar kun je alles vinden over de tegemoetkoming.

Sparen

Als je spaart, zet je op een bankrekening geld opzij voor een grote uitgave of voor noodgevallen. Dat is handig. Als dan bijvoorbeeld je mobiele telefoon kapot gaat, heb je genoeg geld om een nieuwe te betalen. Heb je gespaard? Dan hoeft je geen geld te lenen. Zo voorkom je schulden.

Reclame

Bedrijven maken reclame om ervoor te zorgen dat jij hun producten koopt of een abonnement afsluit. Pas op met aanbiedingen. Ze lijken vaak mooier dan ze zijn.

Tip Twijfel je over een aankoop, contract of lening?
Vraag eerst advies aan je mentor of MEE.

Maak geen schulden

Je wilt schulden voorkomen, omdat je het geld dat je leent uiteindelijk altijd moet terugbetalen. En omdat je geld leent, betaal je rente. Je moet dan meer geld terugbetalen dan je hebt geleend.

Geld uitgeven is heel makkelijk.

Schulden terugbetalen is heel moeilijk.

Tip Geef nooit meer geld uit dan dat je hebt.
Zo voorkom je schulden.

Tip Als je het geld niet kunt sparen, kun je een lening waarschijnlijk ook niet terugbetalen.

Heb je schulden gemaakt?

- Wanneer je 18 jaar bent, ben je aansprakelijk voor je eigen schulden. Alle financiële gevolgen zijn jouw verantwoordelijkheid.
- Als je schulden hebt, kan de persoon of organisatie die geld van jou krijgt dit van je opeisen. Als je dan niet betaalt, kunnen ze jouw spullen innemen. Soms worden die spullen daarna verkocht om jouw schuld te betalen.
- Als je leent, word je geregistreerd in het Bureau Krediet Registratie (BKR).

Wat is het Bureau Krediet Registratie (BKR)?

Het BKR registreert mensen die geld lenen of schulden hebben. Als je problemen hebt met afbetalen, kan dat invloed hebben op je toekomst. Bijvoorbeeld als je later een huis wilt huren of kopen.

Gratis en betrouwbare hulp bij geldzorgen en schulden

Maak je je zorgen of komt je niet uit met je geld? Heb je schulden of dreig je in de schulden te komen? SchuldHulpMaatje pakt samen met jou je geldproblemen aan: gratis en zonder oordeel.
www.schuldhulpmaatje.nl/Haarlemmermeer

Wonen & op jezelf gaan

Inschrijven voor een kamer of huurwoning

Wil je later zelfstandig wonen? Schrijf je nu al in bij een woningcorporatie. Hoe eerder je bent ingeschreven, hoe meer kans je later maakt op een (sociale) huurwoning.

Inschrijven

Dat kan bijvoorbeeld via: www.woningnet.nl

Wonen kost geld

Elke maand betaal je vaste lasten zoals:

- huur
- water
- energie
- internet
- gemeentelijke belastingen
- verzekeringen

En daarnaast wil je ook geld overhouden voor:

- boodschappen
- kleding
- sport
- uitjes

Tip Het is best ingewikkeld om het voor het eerst zelf allemaal te regelen. Het Nibud geeft overzicht van wat er allemaal bij komt kijken op www.nibud.nl/onderwerpen/wonen

Huurtoeslag

Als je zelfstandig in een huurwoning woont, kun je soms geld terugkrijgen van de overheid. Dit heet huurtoeslag.

Je moet wel:

- een eigen huurcontract hebben
- niet te veel verdienen
- een huurprijs hebben die binnen de regels valt

Huurtoeslag aanvragen

Huurtoeslag kun je aanvragen bij de belastingdienst.

Scan de QR-code met je telefoon. De link brengt je naar de website van de belastingdienst. Daar kun je alles vinden over huurtoeslag.

Belangrijke post: altijd openen!

Of je nu op jezelf woont of niet, na je 18e krijg je belangrijke post.

Je krijgt bijvoorbeeld brieven van:

- de zorgverzekering
- het DUO
- de gemeente
- de Belastingdienst

- ✓ Gooi deze brieven nooit weg.
- ✓ Open je post altijd.
- ✓ Vraag hulp als je iets niet begrijpt.

Aan het werk

Reguliere arbeid

Je kunt werken en je bent in staat zelfstandig ten minste het minimumloon te verdienen? Dan helpt de school je bij het vinden van een passende werkplek.

Misschien kan je huidige stageplek je toekomstige werkplek worden. In overleg met je stageplek kijkt je mentor wat daarvoor nodig is. Er is dan een mogelijkheid om je arbeidsvermogen te laten beoordelen door een jobcoach. Dit heeft voordelen voor je werkgever en jezelf.

Salaris

Je gaat straks werken, of misschien werk je nu al.
Je hebt dan recht op salaris, dat je ontvangt op je bankrekening.

Minimumjeugdloon

Tussen je 15e en 23e jaar heb je recht op het minimumjeugdloon. Dat is wat iedere werkgever in Nederland minimaal moet betalen. Het minimumjeugdloon is vastgesteld als een brutobedrag. Dat wil zeggen dat er nog belastingen premies afgaan. Het loon dat je op je rekening krijgt, noemen we nettoloon.

Dagbesteding

Een dagbestedingsplek kan heel divers zijn. Per locatie verschilt het wat voor werk of activiteiten er gedaan worden. Er zijn ook arbeidsmatige dagbestedingsplekken.

- ✓ Begeleiders kijken naar je mogelijkheden en je behoeftes.
- ✓ Werk wordt aan jouw wensen niveau aangepast.

Omdat dagbesteding een vorm van zorg is, heb je hier een indicatie voor nodig. Je ontvangt dan ook geen salaris.

Doelgroepregister

Als je van het praktijkonderwijs komt, kan het lastig zijn om werk te vinden dat bij jou past. We noemen dat een arbeidsbeperking. Dat kan komen doordat:

- je lichamelijke klachten hebt
- je moeite hebt met leren
- je gedrag je in de weg zit
- of door een combinatie van deze punten

Je kunt wel werken, maar:

- ✓ het werk of de werkplek wordt aangepast
- ✓ er wordt rekening mee gehouden wat jij kunt

Sta je in het doelgroepregister, dan heeft het voor bedrijven of organisaties voordelen om jou in dienst te nemen. De kans op een baan wordt groter.

Als je nog geen baan hebt, gaat de jobcoach van de gemeente samen met jou op zoek naar werk.

Aanmelden doelgroepregister

Het is altijd verstandig om dit aan te vragen.
Wil je dit? Wij kunnen dat op school voor je regelen.

Verder leren

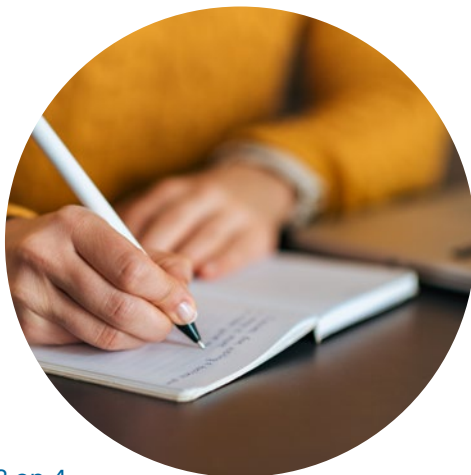
Je wilt verder leren? In overleg met je mentor kan dat in sommige gevallen. De school heeft een samenwerking met het ROC van Amsterdam. Je mentor kan je hier meer over vertellen.

Middelbaar beroepsonderwijs (mbo)

Je mag tot je 18e bij ons op school blijven. Wil je verder leren, dan kun je in overleg met je mentor naar het mbo. Er zijn mbo-opleidingen op niveau 1, 2, 3 en 4. Niveau 1 noemen we ook wel entree.

Optie: entree-opleiding in leerjaar 5

Kun je een opleiding op mbo-niveau aan? Dan kun je in het 5e leerjaar ook je entree-diploma halen via Stichting Werktrajecten Amsterdam. Je volgt dan een dag les op het Rietland College. Je werkt dan aan Nederlands, rekenen, burgerschap en aan je huiswerk. Ook volg je een dag in de week les op het ROC in Amsterdam. De overige drie dagen loop je stage, passend bij de opleiding. Met dit entree-diploma kun je een mbo-opleiding volgen of een baan zoeken.

Beroeps Opleidende Leerweg (BOL)

In de BOL ga je:

- ✓ het grootste deel van de week naar school
- ✓ gemiddeld 1 dag in de week stage lopen

Voor een BOL-opleiding heb je recht op studiefinanciering. Hiermee kun je de studiekosten betalen. Je ontvangt het geld op je bankrekening. Als je binnen 10 jaar afstudeert, hoef je het niet terug te betalen.

Aanvragen studiefinanciering

Studiefinanciering vraag je aan bij Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) via www.duo.nl.

Beroeps Begeleidende Leerweg (BBL)

De BBL is een combinatie van werken en leren:

- ✓ 1 dag in de week naar school
- ✓ 4 dagen per week werk je bij een leerbedrijf
- ✓ je ontvangt salaris van het leerbedrijf

Voor een BBL-opleiding heb je geen recht op studiefinanciering. Eventuele schoolkosten moet je zelf betalen. School en MEE kunnen je hierbij helpen.

Nazorg

Het Rietland College helpt

Iedereen op het Rietland College wil je helpen. Wij willen dat het goed gaat met je. Ook als je 18 geworden bent.

Nazorgplicht

En, als je de school verlaten hebt, blijf je nog vier jaar bij ons in beeld. Dit noemen we nazorgplicht. Wij bellen of schrijven je nog een paar keer. Dan willen we weten of je werkt, een opleiding volgt of dat je thuis zit. Als we je niet kunnen bereiken, dan bellen we met de gemeente waar je woont, je opleiding of je werkgever.

Langskomen

Je kunt natuurlijk ook altijd langskomen en vertellen hoe het met je gaat! We drinken graag een kop koffie met je en horen graag je spannende verhalen. Misschien sta jij straks wel in The Hall of Fame!

Handige links

Het internet staat vol met handige informatie. Wij hebben een selectie voor je gemaakt:

www.18ennu.nl

www.digid.nl

www.belastingdienst.nl

www.duo.nl/18-jaar-worden

www.mijnoverheid.nl

www.nibud.nl

www.schuldhulpmaatje.nl/haarlemmermeer

www.startpuntgeldzaken.nl/jongeren/bijna18

www.steffie.nl

www.uwv.nl

www.woningnet.nl

www.mee.nl

Tips en tops

We hebben alles zo duidelijk mogelijk voor je opgeschreven. Toch kan het gebeuren dat er iets niet klopt of dat je iets mist.

Heb je een goede tip voor dit boekje?

Of wil je dat we iets toevoegen?

Laat het ons weten!

Een compliment vinden we natuurlijk ook altijd leuk :-)

Rietvoornlaan 5
2132 PG Hoofddorp
rietlandcollege.nl

**RIETLAND
COLLEGE**
Ervaar je talent